

Banga Lezgîn ji bo misogerkirina hewcedariyên pêşniyarên yekbûnê ji bo penaberên astengdar

NOW! Nicht Ohne das Wir

Derbarê me

„NOW! Nicht Ohne das Wir“ nûnertiya xweser a penaberên astengdar e. Em bi xwe penaber û astengdar in. Dema em hatin Almanyayê, em bi astengiyan re rû bi rû man. Lê di koma xwe de em têgihîştin û hev girtinê dibînin. Em hevûdu xurt dikin û ji bo civakek berfireh em bi hev re dixebitin. Em tiştekî dikin ku penaberên astengdar û malbatên wan li Almanyayê baştir bijîn.

Koma xweparastinê “NOW! Nicht Ohne das Wir” ji aliyê Handicap International (Koma Astengdarên Navnetewî) ve wekî beşek ji projeya “Empowerment Now” (Niha Hêzdarî) ve tê piştgirî kirin.

Di çarçoveya nîqaşên budçeyê yê li Bundestagê de qutkirina kursên yekbûn û ziman ên plankirî, me dixê nava fikarên mezin. Ev qutkirin dê rewşa jixwe zehmet a penaberên astengdar zêdetir zehmet bike û şansên wan ên yekbûnê civakî bi giranî xera bike.

Endamên me her roj bi astengiyên sistematîkê re rû bi rû dimînin, nemaze dîrxistina bi êş ji kursên ziman. Mahmûd*, ku di sala 2015-an de reviyabû Almanyayê, radigihîne: "Dema ku min testa almanî ya bi tîpên Braille xwest, ez hatim redkirin. Amira*, ku di sala 2023-an de hat Berlînê, hest dike ku "bêyî kursa ziman bi tîpên Brailî yê Almanî mîna girtîyeke." Mariyam* ku bi salan e ji bo kurê xwe yê bi sendroma Downê li kursa ziman digere, bi bêhêvî dipirse: "Piştî 9 salan li Almanyayê, ew ji 30 salî derbas bûye û hînbûna zimanekî nû ji bo wî diwartir dibe. Dema ku ez biçim wê çi were serê wî?"

Pêşniyarên kêr û wenda

Penaberên bi kêmasiyên hestiyariyê bi gelemperî ji kursên yekbûnê yê birêkûpêk tene derxistin û ji kursên pispor, kêr kêr tene şandin, her çend ew û kesên astengdarên bedenî dikarin di dibistanên asayî de bi serfirazî fêr bibin, heke tedbîrên tevlêbûnê yê guncaw bên girtin. Gihîştina kursên birêkûpêk ne tenê dê demên bendê kurt bike, lê di heman demê de tevlêbûna civakî jî pêşve dixê.

Tiştê ku bi taybetî metirsîdar e ev e ku kursên guncan ji bo hin kesên astengdar tune ne. Kursên zimanê pêşeyî yê ji bo kesên astengdar li gorî Beşa 45a ya Qanûna Niştecihbûnê nîne, wekî teklîfên ji bo kesên ku kêmasiyên wan ên hişmendî hene, wek sendroma Down, yê ku hewcedariya wan bi kursên çêkirî yê bi rêberiya pisporên taybetî yê perwerdekirî heye. Bêyî kursên weha, ew ji jiyana civakî dûr dimînin.

Kêmkirina budçeyê ya plankirî tehdîd dike ku hîn bêhtir hebûna kursên ziman ên li ser bingeha hewcedariyê kêr bike. Yekbûna penaberên astengdar pirsek edaletê ye û berpirsiyariya civakê bi tevahî ye. Êdî pêdivî û mafên we nayên paşguh kirin.

Daxwazên me:

1. **Di kursên yekbûnê de kêmkirin tune:** Çavkaniyên darayî yê ji bo kursên ziman û yekbûnê divê bêne parastin û pêşniyarên tevlêbûnê bêne berfireh kirin.
2. **Pêşxistina tevlêbûnê li dibistanên ziman:** Dibistan divê materyalên gihîştî û piştgirî pêşkêş bikin, wekî binesaziya dijîtal, Braille û ravekirina zimanê îşaretan li seranserê cîhanê. Ev di heman demê de formên fêrbûna maqûl ên mîna kursên serhêl jî vedihewîne da ku demên bendê kurt bike. Piştgiriya hukûmetê jî hewce ye, di nav de di forma piştgirîya darayî ya têr û hewcedariyên ji bo rêwerzên tevhev.
3. **Pêşxistina pêşniyarên li ser hewcedariyên ji bo mirovên bi kêmasiyên hişmendî:** Divê kursên zimanî yê ji bo kesên ku kêmasiyên hişmendî hene, bên pêşxistin û fînansekirin.

Têkelî:

Rezan Shekh Muslim
r.shekhmuslim@hi.org

NOW! Nicht Ohne das Wir

Ev banga lezgîn tê piştgirî kirin ji hêla:

